

Ríkislögmaður
01 271

Ársreikningur 2020

Efnisyfirlit

	Bls.
Skýrsla og áritun forstöðumanns	2
Yfirlit um afkomu ársins	3
Efnahagsreikningur	4
Sjóðstreymisyfirlit	5
Skýringar	6

Ríkislögmaður
kt. 600186-1759
Hverfisgötu 6, 150 Reykjavík

Skýrsla og áritun forstöðumanns

Ríkislögmaður er ríkisaðili í A-hluta ríkissjóðs sem var stofna með lögum nr. 51/1985.

Starfsemi stofnunarinnar fellur undir málefnasvið 9 og málaflokk 30 samkvæmt flokkun í fjárlögum.

Ríkislögmaður heyrir undir Stjórnarráðið og er skipaður af forsætisráðherra til fimm ára í senn. Helstu verkefni embættisins eru rekstur dómsmála fyrir ríkið og stofnanir þess. Er þar aðallega um að ræða vörn einkamála fyrir dómstólum og eftir atvikum gerðardómum. Ríkislögmaður annast einnig sókn þeirra mála sem ríkið höfðar á hendur öðrum.

Ríkislögmaður fer einnig með uppgjör bótakrafna sem beint er að ríkinu og auk þess geta ráðherrar óskað lögfræðilegs álits hans um einstök málefni og aðstoðar við vandasama samningagerð.

Utan starfssviðs ríkislögmanns falla dómsmál sem ríkisbankar eða fjárfestingalánasjóðir í eigu ríkisins eiga aðild að. Ennfremur dómsmál til innheimtu opinberra gjalda, orlofsfjár, viðskiptakrafna eða hliðstæðra krafna nema ráðherra, sem hlut á að máli, óski atbeina ríkislögmanns við meðferð einstakra mála. Hið sama gildir um mál sem rekin eru fyrir kjararáði.

Á árinu 2020 var ársveltan kr. 249,4 milljónir og afkoma kr. -26,6 milljónir. Samkvæmt efnahagsreikningi er hrein eign kr. -7,8 milljónir í árslok og eignir samtals kr. 22,2 milljónir.

Það er álit mitt að ársreikningur 2020 gefi glögga mynd af rekstri, eignum, skuldum og eiginfjárstöðu Ríkislögmanns í samræmi við lög um opinber fjármál.

Forstöðumaður staðfestir hér með ársreikning Ríkislögmanns fyrir árið 2020 með undirritun sinni.

Einar Karl Hallvarðsson
Ríkislögmaður

(undirritað rafrænt)

Yfirlit um afkomu ársins 2020

	Skýr	2020	2019
Tekjur			
Tekjufærsla fjárveitinga	2	231.000.000	221.700.000
Seld þjónusta		17.893.913	14.975.886
Tekjufærsla frestaðra tekna fyrri ára	2	505.559	600.270
Tekjur samtals		<u>249.399.472</u>	<u>237.276.156</u>
Gjöld			
Laun, launatengd gjöld og starfsmannakostnaður	3	203.822.426	185.682.545
Annar rekstrarkostnaður	4	71.665.728	50.845.403
Afskriftir		505.559	600.270
Gjöld samtals		<u>275.993.713</u>	<u>237.128.218</u>
Afkoma fyrir fjármagnsliði		(26.594.241)	147.938
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)			
Vaxtagjöld, verðbætur og gengistap		(17.613)	(33.120)
		<u>(17.613)</u>	<u>(33.120)</u>
Afkoma ársins		<u><u>(26.611.854)</u></u>	<u><u>114.818</u></u>

Skýringar í ársreikningi eru óaðskiljanlegur hluti yfirlits um afkomu ársins.

Efnahagsreikningur 31. desember 2020

	Skýr	31.12.2020	31.12.2019
Eignir			
Fastafjármunir			
Varanlegir rekstrarfjármunir:	5		
Áhöld, tæki og búnaður		2.722.616	2.233.504
Aðrar eignir		290.950	290.950
Fastafjármunir samtals		<u>3.013.566</u>	<u>2.524.454</u>
Veltufjármunir			
Viðskiptakröfur	6	17.370.000	15.250.000
Tengdir aðilar	7	334.669	36.651.059
Handbært fé		1.454.455	1.311.855
Veltufjármunir samtals		<u>19.159.124</u>	<u>53.212.914</u>
Eignir samtals		<u>22.172.690</u>	<u>55.737.368</u>
Eigið fé og skuldir			
Eigið fé	8		
Hrein eign		(7.758.276)	18.853.578
Eigið fé samtals		<u>(7.758.276)</u>	<u>18.853.578</u>
Skuldir			
Tengdir aðilar	7	17.170	12.900
Viðskiptaskuldir		1.953.281	9.643.762
Ýmsar skammtímaskuldir	9	25.835.581	24.896.635
Frestun tekjufærslu fjárfestingarheimilda	10	2.124.934	2.330.493
Skuldir samtals		<u>29.930.966</u>	<u>36.883.790</u>
Eigið fé og skuldir samtals		<u>22.172.690</u>	<u>55.737.368</u>
Aðrar upplýsingar	11		

Skýringar í ársreikningi eru óaðskiljanlegur hluti efnahagsreiknings.

Sjóðstreymisyfirlit ársins 2020

	Skýr	2020	2019
Rekstrarhreyfingar			
Hreint veltufé frá rekstri:			
Afkoma ársins		(26.611.854)	114.818
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á fjárstreymi:			
Afskriftir		505.559	600.270
Tekjufærsla frestaðra tekna fyrri ára		(505.559)	(600.270)
		<u>(26.611.854)</u>	<u>114.818</u>
Breyting rekstrartengdra eigna og skulda:			
Viðskiptakröfur - aðrar skammtímakröfur		(2.120.000)	(1.925.000)
Tengdir aðilar		35.625.989	(12.747.665)
Skammtímaskuldir		(6.751.535)	13.791.079
		<u>26.754.454</u>	<u>(881.586)</u>
		<u>142.600</u>	<u>(766.768)</u>
Handbært fé frá rekstri			
Fjárfestingarhreyfingar			
Kaupverð varanlegra rekstrarfjármuna	5	(994.671)	(493.961)
		<u>(994.671)</u>	<u>(493.961)</u>
Fjármögnunarhreyfingar			
Tengdir aðilar		694.671	193.961
Fjárfestingarframlag		300.000	300.000
		<u>994.671</u>	<u>493.961</u>
Hækkun (lækkun) á handbæru fé			
Handbært fé í byrjun árs		142.600	(766.768)
		<u>1.311.855</u>	<u>2.078.623</u>
		<u>1.454.455</u>	<u>1.311.855</u>

Skýringar í ársreikningi eru óaðskiljanlegur hluti sjóðstreymisyfirlits.

Skýringar

1. Yfirlit um helstu reikningsskilaaðferðir

Grundvöllur reikningsskila

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um opinber fjármál og ákvarðanir reikningsskilaráðs A-hluta ríkissjóðs auk þess að styðjast við ávæði laga um ársreikninga eftir því sem við á. Hér er gerð grein fyrir helstu reikningsskilaaðferðum sem beitt er við gerð ársreikningsins. Reikningsskilin eru á rekstrargrunni að öðru leyti en sjóðstreymi sem er á greiðslugrunni.

Beitt er kostnaðarverðsreglu við reikningsskilin.

Við gerð reikningsskilanna þurfa stjórnendur að meta ýmis atriði og gefa sér forsendur um mat á eignum, skuldum, tekjum og gjöldum. Aðferðir þessar eiga sér stoð í alþjóðlegum reikningsskilastöðlum, IPSAS, ákvörðunum reikningsskilaráðs A-hluta ríkissjóðs eða styðjast við ákvæði ársreikningalaga, en raunverulegt verðmæti þeirra liða sem þannig eru metnir getur við sölu eða innlausn reynst annað en niðurstaða samkvæmt matinu.

Innlausn tekna

Tekjur af afhendingu á vörum og þjónustu til þriðja aðila eru metnar á gangvirði móttækis endurgjalds.

Tekjur af sölu vöru eru færðar þegar verulegur hluti áhættu og ávinnings af eignarhaldi hefur færst til kaupanda.

Tekjur vegna veittrar þjónustu eru færðar línulega yfir þann tíma sem þjónustan er veitt, nema fyrir liggi atvik sem betur lýsir lokum viðskiptanna.

Fjárveitingar til rekstrar ársins eru færðar til tekna á árinu.

Fjárveitingar sem ætlaðar eru til fjárfestinga eru færðar til tekna þannig að þær mæti þeim kostnaði sem af fjárfestingunni hlýst í formi afskrifta, úreldingar eða sölutaps.

Gjöld

Gjöld eru færð á því tímabili þegar til þeirra er stofnað.

Varanlegir rekstrarfjármunir og afskriftir

Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum. Liggi kostnaðarverð ekki fyrir er miðað við metið gangvirði sem kostnaðarverð. Ef eignar er aflað án endurgjalds eða gegn vægu endurgjaldi er eignin færð til tekna á gangverði, þegar gangvirði verður ákvarðað með áreiðanlegum hætti, í yfirlit um afkomu.

Afskriftir eru reiknaðar línulega miðað við áætlaðan notkunartíma einstakra hluta rekstrarfjármuna þannig að kostnaðarverði, eða matsvirði, að frádregnu niðurlagsverði sé dreift á notkunartíma eignarinnar. Afskriftaraðferð, notkunartími og niðurlagsverð eru endurmetin á uppgjörstigi og breytt ef við á.

Áætlaður notkunartími varanlegra rekstrarfjármuna er sem hér segir eftir flokkum:

Áhöld, tæki og búnaður	3-10 ár
Aðrar eignir	óafskrifað

Þegar bókfært verð eigna er hærra en endurheimtanlegt verð þeirra, eru eignirnar færðar niður í endurheimtanlegt verð.

Söluverð og þar með talinn söluhagnaður eigna myndar heimild til endurnýjunar eigna og er meðhöndlað sem fjárfestingarheimild. Tap af sölu eigna er mismunur á söluverði og bókfærðu verði á söludegi og er hluti af afkomu ársins.

Kostnaður vegna viðhalds er gjaldfærður í yfirlit um afkomu þegar hann fellur til. Kostnaður við meiriháttar endurbætur á varanlegum rekstrarfjármunum er eignfærður þegar endurbótum er ætlað hafa í för með sér að eignir verði hæfari til tekjuöflunar eða nýtingartími breytist. Endurbæturnar eru afskrifaðar á áætluðum endingartíma viðkomandi eigna.

Skýringar

Viðskiptakröfur

Viðskiptakröfur eru færðar á nafnverði að frádreginni niðurfærslu til að mæta þeim kröfum sem kunna að tapast. Niðurfærslan er byggð á mati á tapsáhættu gagnvart einstökum kröfum og kröfunum í heild. Kröfur sem eru endanlega tapaðar eru færðar út úr bóku stofnunarinnar.

Handbært fé

Handbært fé og jafngildi þess eru færð í efnahagsreikning á kostnaðarverði. Handbært fé samanstendur af sjóði og óbundnum bankainnstæðum.

Viðskiptaskuldir og aðrar fjárskuldir

Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir eru skráðar eftir mati á þeim útgjöldum sem þarf til að gera upp skuldbindinguna. Skuldir sem gerast upp eftir lengri tíma en 12 mánuði, aðrar en orlofsskuldbinding, eru skráðar á núvirði áætlaðs framtíðarsjóðstreymis vegna greiðslu þeirra.

Skuldbindingar

Skuldbindingar eru framtíðarútgjöld og -skuldir í samningum sem gerðir hafa verið á reikningskiladegi.

Skuldbindingar eru flokkaðar þannig:

- leiguskuldbinding: óuppsegjanlegar rekstrarleigugreiðslur með leigutíma umfram eitt ár
- uppsegjanlegar skuldbindingar með viðurlögum eða útgöngukostnaðarákvæðum í samningi, eru færðar á því verði sem nemur viðurlögum eða útgöngukostnaði (það er lágmarks framtíðargreiðslur)

Skuldbindingar um greiðslu vaxta af skuldum, skuldbindingar um framlög og skuldbindingar sem tengjast ráðningarsamningum starfsmanna eru ekki taldar með í samantekt um skuldbindingar.

Tengdir aðilar

Tengdir aðilar er ríkissjóður og aðrir ríkisaðilar í A-hluta ríkissjóðs.

Samanburðarfjárhæðir

Þar sem við á hefur samanburðarfjárhæðum verið breytt til þess að gæta samræmis við breytingu á framsetningu þessa árs.

Skýringar

	2020	2019
2 Tekjufærsla fjárveitinga		
Fjárveiting ársins	231.000.000	221.700.000
Tekjufærsla frestaðra tekna	505.559	600.270
	<u>231.505.559</u>	<u>222.300.270</u>

Yfirlit um fjárveitingar ársins, breytingar þeirra og stöðu í árslok:

	Rekstur	Rekstrar- tilfærslur	Fjármagns- tilfærslur	Samtals
Fjárlög að frádregnum rekstrartekjum skv. fjárlögum	200.600.000	0	0	200.600.000
Launabætur	4.200.000	0	0	4.200.000
Millifærslur úr varasjóði	26.200.000	0	0	26.200.000
Fjárveiting til tekna	231.000.000	0	0	231.000.000
Ráðstöfun ársins, skv. rekstrarreikningi að frádregnum sértekjum	(257.611.854)	0	0	(257.611.854)
Staða fjárveitinga ársins í lok árs	(26.611.854)	0	0	(26.611.854)

	2020	2019
3 Laun, launatengd gjöld og starfsmannakostnaður		
Laun	165.615.934	148.116.715
Orlof, breyting	1.568.238	4.427.790
Launatengd gjöld	36.465.112	32.985.140
Starfsmannakostnaður	173.142	152.900
	<u>203.822.426</u>	<u>185.682.545</u>

Meðalfjöldi stöðugilda	10,0	9,4
------------------------------	------	-----

4 Annar rekstrarkostnaður

Bækur, ritföng, filmur o.fl.	485.626	708.047
Ýmis tæki og áhöld	177.039	201.364
Orkugjafar	149.814	134.781
Matvæli	379.897	347.143
Almennar rekstrarvörur	206.174	66.172
Vörukaup, almenn	1.398.550	1.457.507
Ýmsar sérgreindar vörur	57.331	0
Vörukaup, sérgreind	57.331	0
Fundir, námskeið, risna	655.000	1.062.940
Ferðir, uppihald	946.652	2.404.050
Akstur	71.712	34.259
Sérfræðiþjónusta	46.365.273	32.288.996
Innheimta, umboðs-, sölu- og þjónustugjöld	64.709	54.913
Auglýsingar og kynningarstarfsemi	174.507	10.990
Prentun, póstur, flutningar og önnur þjónusta	3.126.635	3.145.047
Funda- og ferðakostnaður, akstur og ýmis sérfræðiþjónusta	51.404.488	39.001.195

Skýringar

	2020	2019	
4 Annar rekstrarkostnaður, frh.			
Samningsbundin kaup og leiga	533.031	306.021	
Afnotagjöld	2.306.382	1.340.739	
Leigugjöld	9.118.784	8.331.149	
Notkun véla og flutningatækja	15.730	0	
Verkkaup	1.825.213	1.823.362	
Kostnaðarhlutdeild	2.726.219	4.160.430	
Tapaðar kröfur	2.280.000	(5.575.000)	
Leigugjöld, verkkaup, bætur, tryggingar, opinber gjöld o.fl.	18.805.359	10.386.701	
Annar rekstrarkostnaður samtals	71.665.728	50.845.403	
5 Varanlegir rekstrarfjármunir			
	31.12.2020	31.12.2019	
Varanlegir rekstrarfjármunir greinast þannig:			
Áhöld, tæki og búnaður	2.722.616	2.233.504	
Aðrar eignir	290.950	290.950	
	3.013.566	2.524.454	
Varanlegir rekstrarfjármunir og afskriftir greinast þannig í árslok 2020:			
	Áhöld, tæki og búnaður	Aðrar eignir	Samtals
Staða 1.1.2020	5.968.225	290.950	6.259.175
Viðbætur á árinu	994.671	0	994.671
Selt/niðurfært á árinu	(2.350)	0	(2.350)
	6.960.546	290.950	7.251.496
Afskriftir 1.1.2020	3.734.721	0	3.734.721
Selt/niðurfært á árinu	(2.350)	0	(2.350)
Afskrift ársins	505.559	0	505.559
	4.237.930	0	4.237.930
Staða 31.12.2020	2.722.616	290.950	3.013.566
	31.12.2020	31.12.2019	
6 Viðskiptakröfur			
Viðskiptakröfur	25.244.725	20.844.725	
- Niðurfærsla vegna tapsáhættu	(7.874.725)	(5.594.725)	
	17.370.000	15.250.000	

Skýringar

	31.12.2020	31.12.2019
7 Tengdir aðilar		
Viðskipti við tengda aðila eru á sömu kjörum og viðskipti við ótengda aðila.		
<i>Kröfur á tengda aðila:</i>		
Viðskiptareikningur við ríkissjóð	334.669	36.651.059
	<u>334.669</u>	<u>36.651.059</u>
<i>Skuldir við tengda aðila:</i>		
Viðskiptareikningar við ríkisaðila í A-hluta ríkissjóðs	17.170	12.900
	<u>17.170</u>	<u>12.900</u>

8 Eigið fé

Yfirlit um breytingar á eiginfjárreikningum;

Hrein eign

Jöfnuður 1.1.	18.853.578	18.738.760
Afkoma ársins	(26.611.854)	114.818
Jöfnuður 31.12.	<u>(7.758.276)</u>	<u>18.853.578</u>

Ráðstöfun afkomu ársins og yfirfærsla eiginfjár yfir á næsta ár er háð frekari yfirferð og byggir endanleg ákvörðun á reglum sem fjármála- og efnahagsráðuneyti setur út frá 30. gr. laga um opinber fjármál í samráði við viðkomandi fagráðuneyti. Niðurstaðan verður birt í séryfirliti með ríkisreikningi.

9 Ýmsar skammtímaskuldir

Ógreitt orlof	25.835.581	24.267.343
Ógreidd laun	0	533.323
Önnur ógreidd gjöld	0	95.969
	<u>25.835.581</u>	<u>24.896.635</u>

10 Frestun tekjufærslu fjárveitinga til fjárfestinga

Ríkissjóður fjármagnar rekstur stofnunarinnar, þar með taldar fjárfestingar. Fjárfesting í varanlegum rekstrarfjármunum er í eðli sínu fyrirframgreiðsla kostnaðar sem dreift er til gjalda á notkunartíma eignarinnar í formi afskrifta. Við innfærslu eignanna eru færðar frestaðar tekjur vegna fjárveitinga til fjárfestinga sem færast til tekna á eftirstöðvum notkunartíma eignanna eða falla niður við sölu eignarinnar nema söluandvirðið verði notað til endurfjárfestingar.

	31.12.2020	31.12.2019
Frestaðar tekjur vegna fjárfestingafjárveitinga	3.013.566	2.524.454
Umframráðstafað til fjárfestinga	(888.632)	(193.961)
	<u>2.124.934</u>	<u>2.330.493</u>

	Frestaðar tekjur vegna fjárfestinga	Fjárfestinga- fjárveiting	Samtals frestaðar tekjur
Staða 1.1.2020	2.524.454	(193.961)	2.330.493
Fjárfestingarfjárveiting ársins	0	300.000	300.000
Fjárfesting í varanlegum rekstrarfjármunum	994.671	(994.671)	0
Tekjufærsla frestaðra tekna	(505.559)	0	(505.559)
	<u>3.013.566</u>	<u>(888.632)</u>	<u>2.124.934</u>

Af frestuðum tekjum vegna fjárfestinga í árslok 2020 munu kr. 0,5 milljónir koma til tekna á árinu 2021.

Skýringar

11 Aðrar upplýsingar

Skuldbindandi samningar

Stofnunin hefur gert skuldbindandi samning um húsnæði til ársloka 2025 og þjónustusamninga um rekstur. Árlegar greiðslu vegna húsaleigu nema kr. 10,3 milljónum og vegna þjónustusamninga kr. 2,4 milljónum.

Veðsetningar

Engar veðsetningar eru áhvilandi á eignum stofnunarinnar í árslok 2020.

Veittar ábyrgðir

Stofnunin hefur ekki gengist í ábyrgðir vegna þriðja aðila.

Óafturkallanleg loforð

Stofnunin hefur ekki veitt nein óafturkallanleg loforð sem hafa áhrif á framtíðarrekstur hennar.

Atburðir eftir reikningsskiladag

Engir atburðir hafa átt sér stað eftir reikningsskiladag sem hafa áhrif á fjárhagsstöðu og upplýsingar í ársreikningi.